

bouwde er ook een stevige achtkanter in plaats van een traditionele wipwatermolen).¹ Dat betekende dat Breukeleeven in vergelijking met het tempo van de ontwikkelingen in Otterspoorbroek een dikke 20 jaar eerder naar molenbemaling overging. Als we de tempoversnelling in het veel oudere Kortrijk inschatten op omstreeks een derde van die in Breukeleeven, dan komen we voor het bouwjaar van de eerste Kortrijkse molen opnieuw uit in de buurt van 1525.

Noten

- 1 A.A. Mantel, 1998. Opkomst, bloei en neergang van molens in de omgeving van Breukelen. Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 13, nr. 2, blz. 66 - 81, in het bijzonder blz. 67 en 68 - 69.
- 2 J.J. de Geer, 1851. Proeve eener geschiedenis van het geslacht Van Nijenrode. Uit oorspronkelijke stukken bewerkt. Berigten van het Historisch Genootschap te Utrecht, vierde deel, eerste stuk, blz. 3 - 124, in het bijzonder blz. 113.
- 3 Archief van de Staten van Utrecht (in Het Utrechts Archief), inv. nr. 45 (morgengeld, 1459).
- 4 A.A. Mantel, 1987. Het gebied van Breukelen aan de oos-

- telijke Vechtoever tijdens de Middeleeuwen. Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 2, nr. 1, blz. 14 - 18.
- 5 A.A. Mantel, 1997. De Otterspoordam. Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 12, nr. 3, blz. 138 - 146.
- 6 Duidelijk ook aangegeven op de Topografische Kaart van Nederland 1 : 25 000, blad 31G, Woerden. Uitgave Topografische Dienst Nederland, Emmen.
- 7 Tot ongeveer dezelfde conclusie kwam ook J.A. Storm van Leeuwen, 2000. Het collectieve geheugen van het platteland. Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens, jaargang 20, nr. 3, blz. 52 - 55.
- 8 Een voorbeeld daarvan vindt u in het artikel van H.J. van Es, 1999. De boerderij-herberg Galgerwaard (1). Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 14, nr. 1, blz. 4 - 12. In 1721 werd deze uitspanning nog gelokaliseerd als "gelegen op Oud Aa ten zuyden van de Aa en ten oosten van de Heycop" (blz. 4), maar de pachter beschouwde zich als ingezetene van Otterspoorbroek (blz. 5).
- 9 Archief van het Kapittel van Sint-Pieter (in Het Utrechts Archief), inv. nr. 425-2, met kaart, opgenomen in de Topografische Atlas van Het Utrechts Archief.
- 10 C.W. Moorrees en P.J. Vermeulen, 1860. Mr. Johan van de Water's Groot Plakkaatboek 's Lands van Utrecht aangevuld en vervolgd tot het jaar 1810. Kemink en Zoon, Utrecht, deel 2, 778 blz.; daarin blz. 427 - 430, Schouwbrief van de Haar bij Vleuten dd. 16 Januarij 1686.

Uit oude raadsnotulen (21)

Politietoezicht in Breukelen-Nijenrode, 1907

Vergadering van Burgemeester en Wethouders gehouden 13 september 1907. Aanwezig de heren J.Th.A. Braams, burgemeester, M. van Waart en C. Pijnse van der Aa, wethouders, benevens de secretaris.

"Bij de bespreking van de noodzakelijkheid van verbetering van het politietoezicht zegt de heer van Waart het wenschelijk te vinden om naast Nullen een nieuwe veldwachter aan te stellen.

De Voorzitter is daar niet voor. Gaarne zou hij zien dat de toestand voorlopig blijft zooals hij is. De gemeente arbeider van Tricht verricht zoveel mogelijk ook politiediensten en spreker kan het daarmee redden. Bovendien wenscht spreker er op te wijzen, dat hij ook in het belang van de financieele zijde de zaak nog zou willen laten rusten.

De heer van Waart zegt zich te zullen schikken naar het gevoelen van den Voorzitter, doch wenscht dat aan den raad zal worden medegedeeld dat deze zaak door het dagelijksch bestuur onder de ogen is gezien."

Vergadering van Burgemeester en Wethouders op 19 september 1907. Zelfde samenstelling.

"De heer van Waart zegt van verschillende personen klachten te hebben vernomen over de vernielzucht van de jeugd. Meermalen toch gebeurt het dat uitgespannen wagens van

Kerk- of marktbezoekers op ergerlijke wijze worden beschadigd. Spreker zou gaarne zien dat hieraan zoo spoedig mogelijk paal en perk wordt gesteld. De Voorzitter zegt reeds herhaaldelijk zijne zorgen hieraan te hebben gewijd. Thans zal spreker den stalhouder Baas nog eens met ernst onder het oog brengen dat deze voor voldoende toezicht zorgt."

Vergadering op 14 februari 1908. Tegenwoordig M. van Waart en C. Pijnse van der Aa en de secretaris E. v.d. Zee. De Burgemeester is afwezig. Voorzitter de heer M. van Waart.

"De voorzitter brengt ter sprake de wenschelijkheid om te onderzoeken of er instructie's bestaan voor den gemeente arbeider. Spreker wenscht te weten wat de werkzaamheden van dien ambtenaar zijn."

"Nadat de Secretaris heeft toegelicht dat de gemeente arbeider, die tevens doodgraver, nachtwacht, markt knecht, en tegens hulpbode, voor al deze werkzaamheden f 7,- per week geniet, wordt na eenige besprekingen besloten den gemeenteraad voorstellen het tractement voor den gemeente arbeider met f 150,- te verhoogen."

(Uit: Nieuw Archief Gemeente Breukelen-Nijenrode, inv. nr. 60. Notulen van de vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders, juli 1906 - maart 1908.)

A.A.M.